

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIFT IN
te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 45 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per druk-
regel.

TONGEREN, DEN 1° DECEMBER.

De kwestie der kerkhoven.

Een blad van Namen meldt, dat het Ministerie weldra een wetsontwerp zal aanbieden opzichtsens de kwestie der kerkhoven.

Ziedaar eene tijding, die al de vredelievende burgers met genoege zullen vernemen.

Men zal zich herinneren, dat vroeger een groot getal verzoekschriften naar de Kamer gezonden werden, om de vrijheid voor den katholiek te vragen in zake van begraving.

400,000 Belgen eischen daarin hunne rechten, welke het doktrinaar, godsdiensthatend bewind nu halstarrig weigerde.

Men weet, hoe het gevallen Ministerie en zijne aanhangers in de groote steden de wet van *praerial* uitleggen en toepasten; hoeveel zorg zij toonden voor de vrijdenkers, en hoe zij, voor een handvol van die gasten, de katholieke kerkhoven schonden, ja en overweldigen en als hun eigendom beschouwden, dewijl zij er, volgens de wet, enkel de politie mogen op uitoefenen.

Eene goede wet dus, die het recht der katholieken handhaaft en waarborgt, even goed als die van den jood en den vrijdenker, zal een einde stellen aan miskenningen, welke maar te dik wijs ten nadeele der eerstgemelden zijn gepleegd.

Wij hopen, dat het ministerie ditmaal met een volledig ontwerp vooruit komen en niet aarzelen zal, aan den katholiek hetzelfde recht te verleenen als aan de anders-denkenenden. De protestanten en joden hebben eene eigene begraafplaats, en dat is recht; waarom zou men den katholiek ook het recht niet toekennen, een eigen kerkhof te bezitten, waar volstrekt geene andere dan geloofsgenooten de laatste rust zouden genieten? (Handelsblad.)

Geboorde van twee Prinsessen.

H. K. H. de gravin van Vlaanderen, heeft gisteren woensdag, om 9 uren 's morgens, twee prinsessen ter wereld gebracht. De gravin van Vlaanderen en de twee prinsessen genieten de beste gezondheid.

Oorlogsberichten.

Ziehier eenige bijzonderheden over den veldslag van Amiens dien wij reeds verleden dinsdag hebben aangekondigd.

Op hunnen rechtervleugel verpletterd door overvloedige strijdkrachten, tot Boves terug geslagen, hebben de Fransen hunne standpunten maar kunnen behouden op den uitersten linker vleugel, te Dury. De duitsche depechen melden dat de fransche troepen terug werden gedreven tot tegen de rivier de Somme en in hun verschanst kamp voor Amiens.

Luidens dezelfde depeches, heeft het 1° pruisische legercorps, ter sterkte van 30,000 mannen den veldslag alleen geleverd, en hadden de Fransen eene veeltalrijker strijdmacht, waarbij goede en goeefende soldaten, die dapper stand hielden. Tegen den avond moesten ze echter den kamp opgeven en terug trekken, na een verlies van verscheidene duizenden mannen. Een bataljon fransche mariniers is door een regiment pruisische huzaren letterlijk in stukken gebakt, geheel vernietigd geworden.

De depeche uit Berlijn zegt dat de Pruisen insgelijks zware verliezen ondergaan hebben. Ten gevolge dier gevoelige nederlaag, is het fransche Noorderleger terug gegaan naar Atrecht (Arras) en andere nog niet bedreigde punten.

Eene proclamatie van den franschen prefect der Somme bevestigt die nieuwe ramp voor Frankrijk, de vlucht van 't leger, de ontbinding der nationale garde, en voegt erbij dat de stad Amiens, zonder nieuwe gevechten, gisteren door de Pruisen bezet is.

Nu zal gewis alras de beurt komen aan het fransche leger der Loire, welk zoo men weet in en boven Orleans gekampeerd, en derhalve thans tusschen het dubbele vuur der vier duitsche legercorpsen van prins Frederik-Karel, den hertog van Mecklenburg en generaal von der Tau ten westen, en nu ten noord-oosten door het overwinnende 1° pruisische legercorps geplaatst is. Dat leger kan wellicht ondersteund worden door de bretonsche vrijcorpsen, aangevoerd door den parijzer afgevaardigde en generaal de Kératry.

Tusschen Orleans, Montargis, Tours en Estamps mag men zich derhalve eerstdaags aan eenen nieuwen veldslag verwachten, veel grooter en bloediger dan de laatste gevechten bij Amiens.

De uitgebreide bijzondere berichten over den veldslag, verleden zondag tusschen het 1° pruisische legercorps en het fransche Noorderleger, aan geene zijde der stad Amiens geleverd, en door ons reeds dinsdag medegedeeld, worden heden door de depeches en bijzondere brieven bevestigd.

Die gevechten zijn hardnekkig en bloedig geweest. Van weerskanten gelugt men dat de vijand onverschrokken gestreden en stand gehouden heeft, en dat, zonder de verzwakking van den rechter vleugel der fransche troepen, de worsteling zondag avond onbeslist zou zijn gebleven.

De juiste cijfers der wederzijdsche verliezen zijn heden nog onbekend.

In eene telegram des konings van Pruisen, uit Versailles aan koningin Augusta geseind, wordt gezegd dat de verliezen des vijand tot verscheidene duizenden gesneuvelden en gewonden beloopten; dat 700 mobilgardien en een vaandel in handen der Pruisen zijn gebleven. Die telegram bevestigt insgelijks het feit dat een bataljon fransche mariniers door het 9° regiment pruisische huzaren verpletterd is geworden. Zij beken ook dat de Pruisen zelve aanmerkelijke verliezen ondergaan hebben.

De pruisische generaal von Gœben heeft eergisteren de stad Amiens bezet met een leger van 70,000 mannen; onderwijl weken de Fransen terug naar Atrecht, Sint-Omaars, Rijsel, Valenciën, Douaai en Béthune.

De bezetting van Amiens maakt de Pruisen meester van den ijzeren weg naar de Loire, langs Normandië. Sinds gisteren zijn geene nieuwe telegrams over de gebeurtenissen bij Orleans noch over 't leger der Loire meer toegekomen.

GARIBALDISM.

Mgr. de bisschop van Autun leg nog te bed, toen Garibaldi en zijne bandieten de stad Autun overweldigden en in het bisschoppelijk paleis kwamen. De bende overrompelde de slaapkamer, rukte het bed in de kamer, onderzochten alles, beleedigden den prelaat en dreigden hem met hunnen sabel. Het paleis werd zoo baldadig overrompeld, dat eene arme dienstmeid verschrikt door een venster gesprongen is en in den val de beenen gebroken heeft. De garibaldisten hebben vijf of zes priesters aangehouden.

Near men verzekert, beraamt het fransche bestuur der posten te Tours reeds maatregelen om voortaan zijne depeches langs den zeeweg naar Duinkerke en Calés te verzenden. Te dien gevolge, treezen wij de tijdingen uit Tours, immers gedurende eenige dagen, ook veel later te zullen ontvangen.

Eene telegram uit 't hoofdkwartier des konings van Pruisen, te Versailles, bevestigt echter de gisteren reeds medegedeelde tijding over de gevechten bij Orleans, tusschen de troepen van het Loireleger en de duitsche troepen aangevoerd door prins Frederik-Karel van Pruisen.

De Fransen zijn, ook op dat punt, de aanvallers geweest, en waarschijnlijk stond die aanval in verband met deugene van het Noorderleger bij Amiens en met het plan om voorwaarts naar Parijs op te rukken.

Prins Frederik-Karel meldt dat het 10° legercorps, den 28° dus eergisteren, aangeast is geworden door eene veel sterkere strijdmacht der Fransen dat hij in den namiddag ondersteund is geworden door de 5° afdeling infanterie en de 1° afdeling ruiterij, en dat hardnekkige gevechten plaats hebben gehad, waarbij de Duitschers een duizendtal dooden en gekwetsten verloren. De verliezen der Fransen waren den prins nog onbekend, doch hij geloof dat ze gevoelig zijn. Verscheidene honderden krijsgeslagen zijn in handen der Duitschers gevallen.

Alles doet voorzien dat eerstdaags langs de Loire, boven Orleans, een groote en bloedige veldslag geleverd zal worden.

BINNEN PARIJS.

Ziehier eene beschrijving van de ontroeringen, welke eene belegerde stad ondervindt, ofschoon velen reeds aan al die nieuwigheid gewoon zijn:

« Altijd hoort ge de machtige stem van het kanon, dag en nacht, zonder ophouden dommelend. Het gescholk der mitrailleanen, dat van tijd tot tijd de lucht vervult, gelijkt op een afschuwelijk gebrul. Dat onzet den koelbloedigste, als bij het voor de eerste maal hoort. Dan,

het geroffel der trommels, den klank der trompetten, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, soms des nachts als de burgers plotseling tot eenigen dienst worden opgeroepen, zooals dit gebeurde den 31 oktober, wanneer men een oproerig gouvernement van het stadhuis moest jagen, dat aldaar door het *crapule* was aangesteld. »

De pokken maken voortdurend groote verwoestingen onder de parijzer bevolking, vooral onder de arme klassen, en die ziekte wordt door zekere dames uit den hoogen stand, bijna nog meer gevreesd dan de kogels der Pruisen. Verleden week stierven er 480 personen aan die ziekte.

Wij ontleenen de volgende bijzonderheden over het uitzicht van Parijs, aan eenen brief, gedagteekend van den 12 dezer: De restaurants zijn dezelfde gebleven, tenzij dat zij een weinig den prijs verhoogd hebben en dat zij meer dan ooit vol zijn, ten gevolge der aankomst te Parijs van de mobiele garden uit de provincie en het vertrek van vele vrouwen, die hunne echtgenooten verlaten hebben en natuurlijk niet thuis kunnen eten.

Men vindt alles in de restaurants, zelfs wild en versche boter, maar tegen welke prijzen! Wat de spijkaart betreft, zij is lichtelijk gewijzigd: niets zou u zonderling voorkomen dan een horsesteak te hooren vragen; te Parijs let men daar niet meer op. De restaurants aan vaste prijzen hebben hun tarief verhoogd en het getal gerechten verminderd; eenige hebben moeten sluiten.

De bouillons Duval blijven groote diensten aan de burgerklas bewijzen. Hoe leggen het Brébant, Rignou, 't café Anglais enz. aan hoord, om u op te dienen alles wat gij verlangt. Dit is een raadsel dat ik u niet kan oplossen. Ik vergenoege mij met het aan te halen. De koffiehuisen zijn zoo vol als naar gewoonte. Men komt er zijne partij domino spelen en zijn sabanth drinken alsof er niets gebeurde.

Eene verandering althans is er gekomen in de gebruiken, welke bij het eerste gezicht niet zeer gewichtig is, maar een groote stap is in den democratischen weg! De pijp, ja de pijp, heeft hare intrede gedaan in het café Riche, en heeft zich gevestigd onder de vergulde gewelven die vroeger de sigaar maar na 8 ure 's avonds duldden. Het is waar dat iedereen in soldaat gekleed is, en men het soldatenleven veel toelaat. Alle avonden hoort men in de koffiehuisen over de politiek van het gouvernement spreken; de gesprekken worden vervroolijkt door allerlei kluchten; die Parijzer geest verliest zijne rechten niet.

Ten 10 1/2 ure wordt de gas uitgedoofd, men moet vertrekken maar de dag eindigt niet; de boulevards worden dan levendig gelijk bij het uitkomen der schouwburgen. Al klappende wacht men het bulletijn van den dag af, welke het gouvernement alle avonden aan de deuren der mairies doet aansplakken, en welke een burger, die eene kloekke stem heeft, luid op leest voor de dichte menigte. Dit gedaan zijnde gaat men rustig slapen en des anderendaags 's morgens vroeg begint de krijsoefening.

De koffiehuisen zullen thans tot middernacht mogen open blijven; de redden hunner sluiting om 10 1/2 ure, is de spaarzaamheid over de gas geweest. De gas zal geheel en al afgeschafte en vervangen worden door petrool, waarvan de bevoorrading aanzienlijk is. De gas zou gebruikt worden voor de luchtballen en om de straten te verlichten. Men zal zoo weinig mogelijk gas verbruiken, omdat men er niet genoeg maken kan, daar men veel kolen moet gebruiken voor het gielen van kanons.

Volgens eene korrespondentie uit Berlijn aan de *Köln. Zeitung* gezonden, zeggen verschillende leden van het duitsche parlement, welke van het oorlogstooneel terugkeeren, dat Parijs het nog ten hoogste tien dagen kan volhouden en dat in alle geval de eerste week van december niet zal voorbijgaan, zonder dat de Duitschers hunne intrede in de hoofstad zullen doen.

In Parijs wordt de toestand bijna onverdragelijk onder opzicht van voeding. Men heeft reeds gezien, dat de vette waterratten reeds als een lekker beetje beschouwd worden. Thans rijden er karrekens langs de straten, waarop in groote letters de woorden « Wederstand tot de dood! » en die met honden- en kattenvleesch beladen zijn, welk door de min begoeden ook al gretig verslonden wordt.

Zulke staat van zaken kan gewis niet lang meer voortduren; generaal Trochu zal, zonder de beschieting, alras gedwongen zijn eenen uitval te doen, en eene der duitsche omsluitingslijnen te verbreken, om versch voedsel aan de hoofstad te verschaffen.

De twee laatste en groote bedrijven van het bloedig en rampzalig drama des fransch-pruisischen oorlogs zullen derhalve eerlang zich ontrollen in de nabijheid van Parijs en Orleans! —

De laatste tijdingen over de Russische kwestie in den Oosten zijn geruststellend. Pruisen heeft aan Rusland voorgesteld, dat geschil te vereffenen bij middel eener conferentie, welke in Londen zich zal vereenigen. Rusland zou er in toestemmen, de nota van prins Gortchakoff in te trekken, en zijne reclamaties aan de beslissing van dat Congres te onderwerpen. Engeland en Oostenrijk aanvaardden die Conferentie. Turkiye alleen is nog wantrouwend.

Wij wachten nadere officieele berichten, wegens dit belangrijk feit, doch gelooven, van nu af, dat de Russische nota voor den oogenblik geene aanleiding zal geven tot gevaarlijke ontwikkelingen.

De Pruisen blijven in de omstreken van Evreux, met eene zekere sterkte de vallei der Loire bezetten.

Gisteren werden ze naar den kant van Vexin door de mobiele garden verdreven.

De Pruisen hebben een reglement gemaakt voor de fransche gevangenen. De minste soldaat is hun overste. Ongehoorzaamheid wordt streng en eindelijk met de dood gestraft. De gevangene moet den pruisischen officier en onder-officier militaire eer bewijzen. Geene brieven mogen uit het kamp gaan of binnen komen, zonder in de handen des kommandants geweest te zijn. De gevangenen dragen op den schouder een wit linnen lap, waarop het nummer der compagnie en hunnen naam geschreven staat.

DE JAGERS VAN LORREINEN.

De dagbladen van Berlijn melden ons de inrichting van een keurkorps dat bereid is om naar het oorlogstooneel te vertrekken. Het zijn de reservebataillons der jagers, die, buiten de vrijwilligers, samengesteld zijn uit goed goeefende boswachters, die nitmuntende schutters zijn. De officieren hebben allen het ijzeren-kruis gewonnen gedurende den huidige oorlog. Zij zijn bijzonder bestemd voor de verdediging der ijzeren wegen en telegraaflijnen. De twee eerste bataillons dragen den naam van de « Jagers van Lorreinen. »

M. Victorien Sardou, die naar Marly geweest is, heeft er vernomen dat men er sedert 15 dagen meer dan 3000 Pruisen in den kalk heeft begraven bezweken tengevolge van de pokken.

Eene jonge amerikaansche, die te Parijs de ambulansen bezoekt (de doktors verlangen immers dat de bezoekers schoon en wel gekleed zijn; dat vervrolijkt de gekwetsten!) is wanhopig over baren windbom van Siberië, die haar 2500 fr. koste. De overheid meende dat een hond, die elken dag voor 2,50 fr. opeet niet te huis hoort in eene belegerde stad; men heeft dit dier geëxpediëerd.

Laatste tijdingen.

Eene dépêche uit het hoofdkwartier van Versailles sprak reeds gisteren van een gevecht dat plaats gehad had te Beaune-la-Rolande tusschen den rechter vleugel van het fransch leger der Loire en 't 10° pruisisch legercorps. De tijdingen van heden geven over dit gevecht eenige inlichtingen. Zij melden dat een groot gedeelte van het fransche Loire-leger deel genomen heeft aan den strijd, dat de overwinning aan de Pruisen gebleven is, en dat de Fransen in acht zijn na omtrent 7000 dooden en gekwetsten op het slagveld gelaten te hebben.

Beaune-la-Rolande bevindt zich op den ijzeren weg van Montargis naar Parijs, ten zuid westen van Fontainebleau.

In den nacht van den 28 tot den 29 en den 29 's morgens, dat is te zeggen 's anderen daags van het gevecht van Beaune-la-Rolande, heeft het leger van Parijs, verscheidene uitvalen gedaan, waarvan de voornaamste plaats had bij L'hay en en Choisy-le-Roi, op den weg van Orleans. Daar ook is het voordeel aan de Pruisen gebleven.

De *Times*, het groot engelsch dagblad dat gewoonlijk goed ingelicht is, deelt een verbazende tijding mede. Volgens den *Times* zou den vrede geteekend zijn tusschen den Koning van Pruisen en... Napoleon III, den ex-Keizer van Frankrijk. Het vredetraktaat bepaalt den afstand van Metz en Straatsburg aan Duitschland en den terugkeer in Parijs van den vervallen Keizer aan het hoofd van 't fransche leger dat tegenwoordig gevangen is in Duitschland.

De vraag is of het fransch volk en het fransch leger zullen toestemmen in de plannen van Napoleon.